

Felméry Zoltán¹

Helyzetértékelés

Néhány gondolat a Covid-19-járvány gazdasági következményeiről

A koronavírus-járvány lassan két éve hatással van az életünkre. Mára túl vagyunk három – egymástól sok tekintetben különböző – hullámon, és valamennyi elismert epidemiológiai szakember véleménye szerint is itt állunk egy negyedik küszöbén. A negyedik hullám a jelenlegi ismereteink alapján sok tekintetben szintén különbözni fog a korábbiaktól. Elsődlegesen azért, mert mára valamennyi európai társadalom számára hatásos vakcinák állnak rendelkezésre a vírus ellen, és az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ adatai szerint, Bulgáriát és Romániát leszámítva, az uniós államok lakosságának nagyobbik része már legalább egy oltást megkapott. Magyarországon az oltható lakosság 65,7%-a élvez feltételesen védelmet a vírus ellen, egyes országoknál pedig (ilyen például Franciaország, Dánia vagy Portugália) ez az arány a 80%-ot is meghaladja.

Az oltottsági arányok növekedése következtében megváltoztak a pandémia elleni védekezés irányelvei, és természetesen a járványhullámok keltette társadalmi és gazdasági hatások is. Amennyiben a közeljövőben nem alakulnak ki olyan mutációk, amelyekkel szemben a kifejlesztett vakcinák nem nyújtanak védelmet, azt feltételezhetjük, hogy a korábbiakban tapasztalt lezárások jó eséllyel elkerülhetők. Erre engednek következtetni a kormányok részéről megfogalmazott legutóbbi nyilatkozatok is. Bár vélelmezhetően visszatérnek az életünkbe további korlátozó intézkedések (maszkhordás, egyes szolgáltatások védettségi igazolvánnyal való igénybevétele, kötelező tesztelés stb.), az oltottak nagy száma következtében reménykedhetünk abban, hogy az egészségügyi ellátórendszerek kapacitásai nem merülnek ki további igénybevétel esetén sem, és így a korlátozások sem terjednek majd ki a gazdasági kontinuitást veszélyeztető lépésekre.

A fentiek következtében eljött tehát a gazdasági számvetés ideje, az ilyen jellegű törekvések ma már nem vallanak túlzott önbizalomra. Ezzel kapcsolatban egyrészt elmondható, hogy a lezárások megszűnése valóban erős felhajtóerőt jelentett, és 2021 második negyedévében valamennyi európai gazdaságban robusztus növekedés volt tapasztalható. Magyarországon a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva 17,9% volt a GDP bővülése, ami nagyságrendileg a 2019. év végi szintet jelenti. A 2021-es év egészére az Európai Bizottság által közzétett, becslült GDP-növekedés a legtöbb uniós ország esetén meghaladja a 3%-ot, az átlagos növekedés mértéke pedig 4,8%. Másrészt az Eurostat adataiból tudjuk, hogy a Covid-19 előtt az EU27-ek átlagos munkanélküliségi rátája valamivel 6,5% alatt volt, az első hullám idején megközelítette a 8%-ot, mára pedig ismételen csökkenésnek indult, és visszatért 7% alá. A fenti két kiragadott példa (és leginkább fetiszizált mutatószám) tehát valóban a gazdasági kilábalás felé mutat, teljes képet azonban értelemszerűen nem közvetít. Ehhez az egyre nagyobb számban megjelenő, a pandémia gazdasági következményeinek értékelésével foglalkozó elemzések nyújthatnak fogódzót számunkra.

¹ Felméry Zoltán az Nemzeti Közszerológiai Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Stratégiai Védelmi Kutatóintézetének tudományos munkatársa. E-mail: felmery.zoltan@uni-nke.hu